

31 MEI 2023

RAPPORT ONTWERPONDERZOEK

BEOORDELINGSTAAK LEREND NETWERK SCHOOL

SOFIE VAN HOECKE

BANABA ZORGVERBREDING EN REMEDIËREND LEREN 2022-2023
PRAKTIJKONDERZOEK

1. Aanleiding en motivatie voor het onderzoek.....	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Motivatie en toetscriteria.....	4
2. Probleemstelling.....	4
2.1 Wat is het probleem?.....	4
2.2 Voor wie is het een probleem?.....	4
2.3 Waar is het een probleem?.....	4
2.4 Wanneer is het een probleem?.....	4
2.5 Waarom is het een probleem?.....	5
2.6 Hoe is het probleem ontstaan?.....	5
3. Onderzoeksdoel en onderzoeksvraag.....	5
3.1 Onderzoeksdoel.....	5
3.2 Onderzoeksvraag.....	5
3.3 Deelvragen.....	5
4. Methode en dataverzameling.....	6
4.1 Onderzoeksplan.....	6
4.2 Onderzoeksmethoden.....	6
4.3 Dataverzameling.....	7
5. Resultaten.....	6
5.1 Competenties.....	7
5.2 Motivatievragenlijst leerlingen.....	8
5.3 Vragenlijst leerkrachten.....	8
5.4 Interview leerkrachten.....	8
5.5 Logboek.....	8
5.6 Poll Facebook.....	9
6. Conclusie en discussie.....	9
6.1 Over welke competenties dienen de leerlingen te beschikken om te werken met voorleessoftware?.....	9
6.2 Hoe wordt het werken met voorleessoftware door leerlingen en leerkrachten ervaren en beoordeeld?.....	10
6.3 Hoe kunnen we de klasleraren van het 3 ^{de} leerjaar ondersteunen in het inzetten van voorleessoftware voor leerlingen met SOB?.....	10
6.4 Welk effect heeft voorleessoftware op de zelfredzaamheid van leerlingen met leesproblemen in het 3 ^{de} leerjaar?.....	10
7. Ontwerpeisen	10

8. Ontwerpdoelen	11
8.2 Lange termijn.....	11
8.3 Korte termijn	11
9. Innovatiecyclus.....	11
9.1 Ontwerpideeën genereren	11
9.2 Keuzes maken.....	12
9.3 Strategie bedenken voor uitvoeren ontwerp.....	12
9.3.1 Leerlijn en plan van aanpak.....	12
9.3.2 Job-aids: hulpblad voor leerlingen en hulpmap voor leerkrachten.....	12
9.3.3 Evaluatie-instrument	13
9.4 Strategie opzetten en prototypes uitwerken.....	13
9.5 Acties uitvoeren en testen van het ontwerp.....	13
9.5.1 Leerlijn en plan van aanpak.....	13
9.5.2 Hulpfiche voor leerlingen en EHBO-map voor leerkrachten.....	14
9.5.3 Evaluatiedocument Sprint-vaardigheden.....	14
10. Evaluatie en bijsturing.....	14
11. Bijlagen.....	15

Samenvatting

We onderzochten wat het effect is van voorleessoftware – hier *SprintPlus Online* - op de zelfredzaamheid van leerlingen in het derde leerjaar met nood aan leesondersteuning ten gevolge van hun dyslexie of TOS. Voor hun klastitularissen vragen deze specifieke onderwijsbehoeften dagelijks aandacht, energie en tijd. De leerlingen ervaren zelf ook de constante nood aan hulp om te kunnen meedraaien. We bepaalden de nodige vaardigheden om met voorleessoftware te kunnen werken en observeerden deze bij onze leerlingen. In een logboek hielden we de frequentie in gebruik gedurende 2 weken bij. We kunnen besluiten dat voorleessoftware de zelfredzaamheid verhoogt indien aan alle randvoorwaarden zoals technische apparatuur en computationele vaardigheden wordt voldaan maar dat het effect ook erg afhangt van persoon tot persoon. Om hieraan tegemoet te komen, stelden we een plan van aanpak op met een leerlijn, die geïntegreerd werden in ons schoolwerkplan. Er werd ook een hulpmapje voor de leerkrachten en tipblad voor de leerlingen ingevoerd en we maakten werk van breed evalueren van de mate van zelfstandig werken met de voorleessoftware.

1. Aanleiding en motivatie voor het onderzoek

1.1 Aanleiding

Ik ben zorgjuf in de 5 klassen van het 3de en 4de leerjaar in VBS St-Franciscus Evergem. Een school aan de rand van Gent met heel wat meertalige kinderen, leerlingen met SOB en een jaarlijks stijgende OKI-index (zie begrippenlijst, bijlage 1). Er is een groot zorgteam dat nauw samenwerkt met de klasleraren, zelf ben ik de brugfiguur tussen onderbouw en bovenbouw met elk hun eigen zorgcoördinator. In het 3de leerjaar hebben meerdere leerlingen een grote taal- en leesachterstand ten opzichte van hun klasgenoten. Deze kinderen kunnen niet meedraaien in de klas met de vooropgestelde teksten en oefeningen omdat zij door hun dyslexie of TOS de tekst / oefening niet zelfstandig kunnen lezen. Voor meer uitleg over deze begrippen, verwijst ik naar bijlage 1. De kinderen met TOS of dyslexie zijn ongewild erg afhankelijk van de leerkracht. De leraren zijn erg zoekende hoe ze hun tijd voor de leerlingen met SOB en de anderen kunnen verdelen, hoe ze de kinderen met nood aan taalondersteuning zelfstandiger kunnen laten werken,... Ik hoorde bij alle betrokken klasleraren dat dit de hele schooldag extra druk op hun schouders meebrengt. Ook uit mijn eigen ervaring als klastitularis weet ik dat je de ganse dag door aan veel moet denken en dat je snel iemand kan 'vergeten' in een grote klasgroep. Reeds vorig schooljaar hoorde ik ook van leraren bovenbouw dat ze soms vastliepen met wat de verwachtingen zijn bij het gebruik van voorleessoftware. Tijdens het werken met de leerlingen met nood aan leesondersteuning, gaven ook zij aan dat het moeilijker is dan in het 2de leerjaar. Sommigen van hen willen zoveel mogelijk gewoon meedoen in de klas maar het grotere belang van taal en teksten gedurende de schooldag maakt het hen moeilijk. Bij huistaken kunnen zij vaak ook niet zelfstandig aan de slag. Ik goot samen met mijn kritische vriend de moeilijkheden die hiermee gepaard gaan, in een mindmap (bijlage 2). Meerdere wetenschappelijke studies (Wise & Olson, 1994; Elkind, 1998; Disseldorp & Chambers, 2002) bewijzen een significante verbetering van het tekstbegrip wanneer een zwakke lezer leest met voorleessoftware. Daarnaast kan de leerling lezen zonder hulp van anderen, wat het competentiegevoel bevordert.

Als zorgleraar wil ik aandacht hebben voor de onderwijsbehoeften van onze leerlingen maar ook voor de ondersteuningsnoden van mijn collega's. Wanneer we de leerlingen meer communicatief zelfredzaam kunnen maken, hebben zowel de leerlingen met SOB, de (toekomstige) leraren als de klasgenoten hier baad bij. Daarom focusten we ons binnen dit onderzoek op voorleessoftware, een relevant hulpmiddel volgens Sanders (2017).

1.2 Motivatie en toetscriteria

Dit praktijkprobleem is significant voor het verbeteren van het onderwijs aan leerlingen met taalproblemen en leeft bij mijn collega's op school, niet enkel bij de leraren 3de leerjaar maar ook bij die van de hogere leerjaren.

Deze leerlingen die ondanks voldoende intelligentie, inzet en remediëring het noodzakelijke basisniveau niet halen voor lezen en/of spelling, komen in een situatie van 'handicap' terecht. Zij kunnen zonder redelijke aanpassingen het vereiste niveau niet behalen (De Craemer et al, 2018). Het heeft ook voor mijn beroepsmatig functioneren prioriteit om me te verdiepen in dit praktijkprobleem: er zijn meerdere leerlingen die nood hebben aan leesondersteuning en men verwacht van mij begeleiding. Ook vorig schooljaar begeleidde ik kinderen met nood aan leesondersteuning uit de bovenbouw.

Voor mijn school is het belangrijk dat we het overzicht bewaren over het gebruik van voorleessoftware over de leerjaren heen. Ook dat er duidelijke communicatie is tussen de leerjaren over reeds verworven competenties en verwachtingen rond het gebruik van voorleessoftware.

2. Probleemstelling

2.1 Wat is het probleem?

Leerlingen met grote taal-en leesproblemen kunnen onvoldoende mee functioneren in het 3de leerjaar. Deze leerlingen hebben TOS of dyslexie. Ze kunnen onvoldoende technisch lezen of zich onvoldoende mondeling uitdrukken. Een taalontwikkelingsstoornis verdwijnt nooit, maar je kan compenserende strategieën aanleren (Leysen, 2020). Voorleessoftware werd opgestart maar staat op die leeftijd nog in de startblokken.

Het komt erop aan om voorleessoftware op het juiste moment en met het juiste doel in te zetten. Het selectief gebruik volgens de individuele noden is noodzakelijk om voorleessoftware effectief en efficiënt in te zetten (De Craemer et al, 2018).

2.2 Voor wie is het een probleem?

De leerlingen kunnen niet zelfstandig werken omdat ze opdrachten niet zelf kunnen lezen. Leerkrachten moeten enerzijds andere opdrachten, teksten, oefeningen voorzien of anderzijds de leerlingen helpen. Het gebruik van de voorleessoftware is voor leraren vaak nog een drempel. Het vraagt veel tijd en energie in de voorbereiding en tijdens de les. Volgens de zorgcoördinator bovenbouw vragen collega's van de hogere leerjaren zich nu al af hoe zij deze kinderen kunnen helpen om toch de leerstof onder de knie te krijgen.

Mijn kritische vriend wist dat sommige ouders het kind thuis onvoldoende kunnen helpen omdat ze soms zelf een taalprobleem hebben of niet over de nodige kennis rond voorleessoftware en andere hulpmiddelen beschikken.

2.3 Waar is het een probleem?

Het vormt een probleem in elke situatie waar functioneel lezen aan te pas komt, zowel in de klas als thuis. De voorleessoftware wordt nu slechts heel sporadisch gebruikt binnen het vak taal maar ook bij WO en godsdienst vormt het een probleem, alsook bij toepassingen binnen het vak rekenen en bij het huiswerk.

2.4 Wanneer is het een probleem?

Leerlingen en leerkrachten ervaren moeilijkheden bij talige opdrachten, telkens wanneer er moet gelezen worden en er geen compenserende software gebruikt wordt.

2.5 Waarom is het een probleem?

De leerlingen in kwestie zijn zeer afhankelijk van hulp want ze kunnen de opdrachten of tekst niet alleen lezen en uitvoeren. Ze kunnen zich hiernaast ook moeilijk uitdrukken. De leerling dreigt in een zogenaamd cognitief isolement (Urff, 2019) te raken, dan kan hij niet schriftelijk uiten wat hij weet of hij kan niet lezen op een niveau dat past bij zijn cognitieve niveau (bij begrijpend lezen).

2.6 Hoe is het probleem ontstaan?

Naarmate de kinderen ouder worden, komt er bij andere schoolvakken meer taal en lezen aan te pas, moet er met teksten thuis gestudeerd worden, ... Er wordt ook een groter beroep gedaan op hun woordenschat, vooral wat betreft de schooltaal die steeds abstracter en complexer wordt (Sanders, 2017). Sommige van de kinderen met SOB hebben thuis geen laptop ter beschikking om de voorleessoftware te gebruiken of beschikken nog niet over de juiste computervaardigheden.

3. Onderzoeksdoel en onderzoeksvraag

Van zodra een leerling met leesproblemen frustratie en demotivatie ervaart, moet het opstarten van voorleessoftware overwogen worden. Maar ook bij leerlingen die weinig of geen effect tonen van remediëring is tijdig starten met compenseren noodzakelijk (De Craemer et al, 2018). Voorleessoftware is in dit geval en bij deze leerlingen cruciaal. Een juiste wisselwerking en een goede afstemming tussen de leerling met SOB en zijn omgeving is bepalend voor de aanpak van de leerling. Nog al te vaak wordt de 'zwarte hoed' (De Bono, 1999) opgezet: de leerling heeft een probleem dat hij zelf moet oplossen. Focussen op problemen stimuleert een negatieve houding waardoor we dreigen vast te lopen. In tegenstelling daarmee nemen we de mogelijkheden, sterktes van leerlingen en hun omgeving als uitgangspunt. Door de focus te verleggen van problemen naar vaardigheden en talenten, ontstaan er nieuwe perspectieven. (Sanders, 2017) Indien we leerlingen én leraren vaardiger maken (want de leerkracht doet ertoe!) in hun technische geletterdheid en de digitale vaardigheden opkrikken, kan voorleessoftware een significant hulpmiddel worden in de klas. Echter, mijn kritische vriend en ik hebben voornamelijk ervaring met voorleessoftware in de bovenbouw. Het implementeren in een derde leerjaar was een nieuwe uitdaging. We vroegen ons dan ook samen met de klastitularissen af of er voldoende positieve impact kan zijn van de software op die leeftijd. Zo kwamen we tot een beschrijvende onderzoeksvraag met als doel de zelfredzaamheid van onze leerlingen met dyslexie of TOS in het derde leerjaar te verhogen. De grootste uitdaging bij dit doel zal het personificeren van de aanpak zijn.

3.1 Onderzoeksdoel

Leerlingen met dyslexie of TOS en nood aan leesondersteuning werken minstens 2 lestijden per dag zelfredzaam met de teksten en opdrachten.

3.2 Onderzoeksvraag

Welk effect heeft voorleessoftware op de zelfredzaamheid van kinderen met dyslexie of TOS in het derde leerjaar?

3.3 Deelvragen

- Over welke competenties dienen de leerlingen te beschikken om te werken met voorleessoftware?
- Hoe wordt het werken met voorleessoftware door leerlingen en leerkrachten ervaren en beoordeeld?
- Hoe kunnen we de klasleraren van het 3de leerjaar ondersteunen bij het inzetten van voorleessoftware voor leerlingen met SOB?

4. Methode en dataverzameling

4.1 Onderzoeksplan

Om erachter te komen welke effecten op de zelfredzaamheid voorleessoftware heeft, maakte ik een onderzoeksplan en tijdsplanning (zie bijlage 3). Dit geeft een overzicht van de mixed methods. Om bruikbare conclusies te kunnen trekken, doen we aan triangulatie. De respondenten zijn enerzijds die leerlingen met behoefte aan leesondersteuning uit het derde leerjaar en anderzijds de leraren derde leerjaar. De leerlingen met SOB uit het derde leerjaar op mijn school vormen een niet-random steekproef van de populatie, de leerlingen met nood aan leesondersteuning in álle derde leerjaren.

4.2 Onderzoeksmethoden

Deelvraag	Onderzoeksinstrument	Participanten en onderzoekssetting
Over welke competenties dienen de leerlingen te beschikken om te werken met voorleessoftware?	Bestuderen: publieke bronnenstudie	
	Voorgestructureerd observatieschema over competenties (bijlage 4)	Observatie 3 lln met TOS/dyslexie in de zorgklas in kleine groep op maandag, laatste lesblok voor einde van de dag.
Hoe wordt het werken met voorleessoftware door leerlingen en leerkrachten ervaren en beoordeeld?	Motivatievragenlijst leerlingen via een Google Form met ingesproken vragen en beoordelingsschaal (bijlage 5)	Lln (1 jongen, 2 meisjes) met nood aan leesondersteuning uit 3 ^{de} leerjaar (n=3). Apart in de zorgklas, met nabijheid zorgjuf, ieder zijn eigen Chromebook met koptelefoon, laatste blokje van de dag op maandag.
	Vragenlijst leerkrachten via Google Form met beoordelingsschaal (bijlage 6)	Klastitularissen 3A+C (n=3) 7 dagen tijd, de week na rapport en oudercontacten.
	Logboek leerlingen (bijlage 7)	Gedurende 2 weken gebruik Sprint op school bijhouden. (n=3)
	Interview met minder gestructureerde leidraad en een afsluitende concept cartoon, met klasleraren 3A en 3C (bijlage 8)	Gesprek op maandag net na school met afgebakende tijd. Klastitularissen 3A+C (n=3)
	Poll op Facebookpagina 'SprintPlus Lager onderwijs'	Leraren die lid zijn van de Facebookgroep 'SprintPlus Lager onderwijs'
	Hoe kunnen we de klasleraren van het 3 ^{de} leerjaar ondersteunen in het inzetten van voorleessoftware voor leerlingen met SOB?	Interview met minder gestructureerde leidraad en afsluitende concept cartoon met klasleraren 3A en 3C over hun ondersteuningsnoden

Ik deed voornamelijk kwalitatief onderzoek waarbij ik gedetailleerde informatie van de individuele deelnemers verkreeg. Ik bestudeerde literatuur, ik observeerde de leerlingen (n=3), ik bevroeg de leerkrachten (n=3). Alle respondenten (n=6) vulden een online vragenlijst in betreffende de digitale competenties, motivatie en ervaringen. De leerlingen (n=3) hielden een logboek bij over het gebruik van Sprintplus in de klas. In september 2022 werd reeds bij de opstart van de voorleessoftware een nulmeting afgenomen om de competenties van de betrokken leerlingen hieromtrent in kaart te brengen. In december observeerde ik opnieuw hun competenties bij het gebruik van de

voorleessoftware. Omdat we ons ook afvroegen hoe het er op andere scholen aan toe ging in een derde leerjaar, deed ik een klein kwantitatief onderzoek met een poll op de Facebookpagina van SprintPlus Lager Onderwijs.

4.3 Dataverzameling

Om meer informatie te vergaren, werd allereerst bestaande literatuur onderzocht en werd het experiment 'In volle sprint een plus voor zelfredzaamheid bij lezen en spellen' in opdracht van Kennisnet uitgevoerd door het Expertisecentrum Nederlands in 2011, grondig geanalyseerd. Hieruit kon ik inspiratie halen voor mijn motivatievragenlijst voor de leerlingen en leerkrachten. De leerlingen (n=3) beantwoordden de ingesproken vragen online op hun Chromebook tijdens een momentje op het einde van de dag in de zorgklas. Ze kregen elk een koptelefoon en vulden individueel de vragen in. De zorgjuf was nabij voor eventuele problemen of vragen. Na de vragenlijst werd het logboek aan hen toegelicht en werd dit in hun lessenaar geplakt. Met het bijhouden van het logboek kregen we zicht op het effectieve gebruik van SprintPlus in de klas gedurende 2 weken. Het zou relevant zijn om binnen een aantal maanden opnieuw een logboek bij te houden, om de evolutie in het gebruik te bepalen.

De betrokken leraren (n=3) werden samen via een interview/gesprek bevroegd over de bevindingen van en het werken met voorleessoftware. Ook hun ondersteuningsbehoeften werden in kaart gebracht. In dezelfde week van het interview beantwoordden ze ook een vragenlijst over het gebruik van voorleessoftware en het effect ervan.

5. Resultaten

Deelvraag	Data waarmee de deelvraag wordt beantwoord
Over welke competenties dienen de leerlingen te beschikken om te werken met voorleessoftware?	<ul style="list-style-type: none"> • De data van de checklist van Sprintplus. Online • Notities nascholing ICT scholengemeenschap • De ingevulde nulmeting / competenties
Hoe wordt het werken met voorleessoftware door leerlingen en leerkrachten ervaren en beoordeeld?	<ul style="list-style-type: none"> • De antwoorden op motivatievragenlijst leerlingen • De antwoorden op vragenlijst leerkrachten • Data van het interview klasleraren • Data van het logboek leerlingen • Data poll Facebook
Hoe kunnen we de klasleraren van het 3 ^{de} leerjaar ondersteunen in het inzetten van voorleessoftware voor leerlingen met SOB?	<ul style="list-style-type: none"> • Data van het interview klasleraren • Concept cartoon leraren

5.1 Competenties

Volgens de 'funnel', ons aangereikt op de pedagogische studiedag oktober 2022, is er een volgorde in vaardigheden die je moet doorlopen om mediawijs te worden (zie bijlage 9). Jabbla, het bedrijf achter SprintPlus, deelt de vaardigheden op binnen 3 categorieën: computer, lezen en schrijven. Bij 'computer' vinden we o.a. kunnen surfen naar de juiste website, inloggen en correct afmelden, bestanden openen en opslaan en de batterij in de gaten houden. Als ik dit door de funnel haal, hoort dit bij 'basisvaardigheden en internetvaardigheden'. Bij de categorie 'lezen' vinden we voorlezen in Sprint, leestempo wijzigen, leeshulp gebruiken en zelfstandig lezen, pauzeren en stoppen. In de funnel zit ik dan bij 'tekstverwerking'. Ten slotte bij de categorie 'schrijven' horen typen en tekenen in een boek, corrigeren met spellingcontrole, markeren en samenvatten.

Bij de observatie en het invullen van de nulmeting blijkt dat de basis- en internetvaardigheden van onze respondenten (n=3) veranderd zijn. In september konden zij reeds zelfstandig met de computer werken vanuit de opgedane ervaring in het 1ste en 2de leerjaar. De aspecten van 'lezen' en 'schrijven' zijn nieuw en werden in het 1ste trimester aangeleerd. Eind december bleek dat zij hier vaardiger in geworden zijn. Ze kunnen zelfstandig opstarten, iets openen en laten voorlezen. Bij technische moeilijkheden, vertragingen, problemen,... lopen ze wel vast. Ze weten niet wat te doen en wachten gewoon.

5.2 Motivatievragenlijst leerlingen

De vragenlijst polste voornamelijk naar leesplezier, leesvaardigheden en het gebruik van SprintPlus als voorleessoftware. De kinderen die in het derde leerjaar nood hebben aan leesondersteuning (n=3) geven aan dat ze lezen leuk vinden in alle opzichten (op school, in andere vakken). Ze vinden het ook allemaal heel leuk om een computerprogramma als SprintPlus te gebruiken en ze willen graag beter worden in het lezen. Ze weten dat lezen belangrijk is voor later, vinden het leuk om het te oefenen en niet saai. De meningen waren erg verdeeld bij het nodig hebben van hulp van de juf of andere kinderen. Er is niemand die thuis ook SprintPlus gebruikt. Ze geven aan goed tot zeer goed te weten wat ze moeten doen als ze een woord niet kunnen lezen. 2 van de 3 leerlingen vinden dat ze gemakkelijker alleen kunnen lezen als ze SprintPlus gebruiken. 2/3 vinden dat ze niet genoeg met de computer kunnen werken om Sprint te gebruiken maar ze willen het wel alle drie vaker gebruiken in de klas.

5.3 Vragenlijst leerkrachten

De respondenten (n=3) hadden elk eerder al leerlingen die voorleessoftware gebruiken in de klas. Wanneer de leerlingen SprintPlus gebruiken, vinden de leraren dat zij bijna alles begrijpen van wat ze lezen, zonder SprintPlus begrijpen ze bijna niks. Door het gebruik van SprintPlus kunnen de leerlingen gemakkelijker alleen lezen. Niet alle leerlingen kunnen dit zelfstandig, één leraar geeft aan dat één leerling nog steeds hulp nodig heeft.

5.4 Interview leerkrachten

Juf F. is een jonge leerkracht met 3 jaar ervaring op de teller. Juf D. en juf L. hebben elk al bijna 10 jaar ervaring waarvan respectievelijk de laatste 5 jaar in het 3de leerjaar en de laatste 4 jaar voornamelijk als zorgleraar in het 2de leerjaar.

Motto's:

"Hoe kan het zorgteam ons nog extra ondersteunen als hier niet meer tijd voor bestaat?"

"Ik verlies er meer tijd mee, dan dat ik er tijd mee win."

De klasleraren geven aan dat ze voorleessoftware niet veel gebruiken in de klas omdat er teveel tijd verloren gaat aan de randvoorwaarden: "het praktische" zoals niet-opgeladen Chromebooks, lange opstarttijd, geen laptop ter beschikking, hulp nodig bij het openen van de juiste online boeken, eigen werkblaadjes waarop de voorleesfunctie vastloopt,... Momenteel springt de juf zelf in om te helpen bij het lezen, worden de lesjes met het meeste leeswerk bij de ondersteuning gepland of helpt een klasgenoot of buddy.

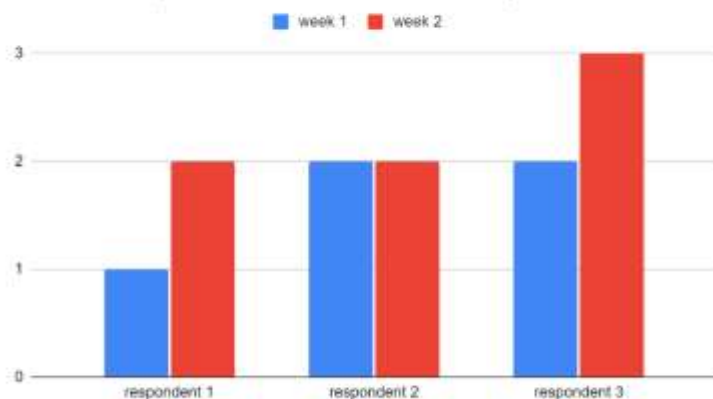
De juffen vinden dat de kinderen ondertussen voldoende vaardig zijn om te werken met Sprint, soms ontbreekt wel het zelfvertrouwen nog wat. Ze vinden dat ze ook zelf voldoende kennis hebben om de voorleessoftware te laten gebruiken in de klas, juist omdat het gebruik nog beperkt is in een derde leerjaar. Een overzicht van alle functies zouden ze wel waarderen. In ideale omstandigheden zouden ze de voorleessoftware bijna constant inzetten, want het zou een meerwaarde zijn moest elke

opdracht nog eens nagelezen [voorgelezen] kunnen worden. Ook bij vb. meetkunde waarbij leerlingen de tekenopdracht soms 5x opnieuw moeten lezen om alle stapjes uit te voeren, zou het een grote tijds winst kunnen opleveren.

De respondenten geven ten slotte ook aan dat ze een leerlijn missen op onze school. Een visie waarin de algemene verwachtingen per leerjaar worden weergegeven en waarbij men weet wat men enerzijds kan nastreven en anderzijds kan overlaten voor een volgend schooljaar. Zich hebben op wat de beginsituatie is qua gebruik van de software in een nieuw leerjaar zou een grote hulp zijn. Een overzicht met de betekenis van alle knoppen op SprintPlus Online zou voor hen ook een meerwaarde zijn.

5.5 Logboek

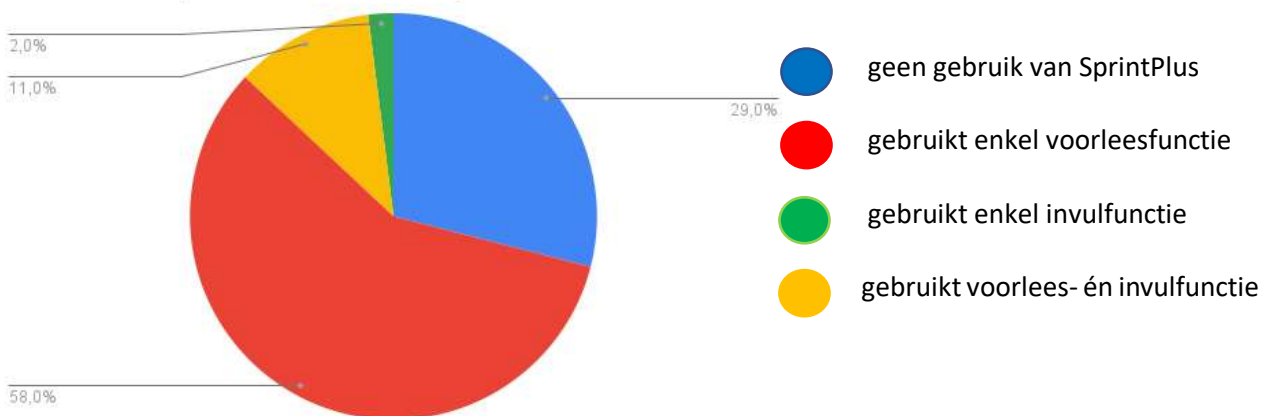
Gebruik van SprintPlus Online in het 3de leerjaar

Gemiddeld gebruik van 2x per week, telkens in het vak taal.

5.6 Resultaten poll (n=87)

Gebruik van SprintPlus in het 3de leerjaar

6. Conclusie en discussie

6.1 Over welke competenties dienen de leerlingen te beschikken om te werken met voorleessoftware?

Leerlingen dienen over basisvaardigheden en internetvaardigheden te beschikken. Wanneer men kan surfen naar de juiste website, kan inloggen, het juiste boek online kan openen en de tools van de voorleessoftware kent, kan voorleessoftware gebruikt worden.

Uit het onderzoek blijkt dat deze basiscompetenties bij onze respondenten goed zitten. Er zit een evolutie in het zelfstandig kunnen werken met de voorleessoftware maar we zien dat dit wel ook erg persoonsgebonden is, er zijn grote verschillen tussen de 3 betrokken leerlingen.

6.2 Hoe wordt het werken met voorleessoftware door leerlingen en leerkrachten ervaren en beoordeeld?

De leerlingen vinden zich capabel genoeg om te werken met de voorleessoftware en doen dit ook graag. Ze zien het belang in van het hulpmiddel en zouden dit graag nog meer inzetten in de klas. Wanneer het erop aankomt, is de hulp van de klasleraar nog erg belangrijk bij onverwachte omstandigheden. Ook de klasleraren zien de voordelen in voor de leerlingen maar struikelen vooral nog over de sporadische problemen zoals technische moeilijkheden. Zij vinden zich ook competent genoeg om de leerlingen met SOB in hun klas hiermee te begeleiden. We merken wel nog tegenstand bij de leraren, de voorleessoftware zien ze nu eerder nog als last dan als hulpmiddel.

Uit de resultaten blijkt dat het werken met voorleessoftware erg afhangt van de persoon. De ene kan zelfredzaam aan de slag, de andere heeft nog hulp nodig. Het gebruik van SprintPlus blijft beperkt, gemiddeld gebruikt een leerling 2x per week de voorleessoftware, bovendien enkel bij het vak taal. Er was wel een stijging in gebruik bij de tweede week.

In andere scholen wordt in een derde leerjaar voornamelijk de voorleesfunctie gebruikt, echter 29% (n= 87) geeft aan nog niet te werken met SprintPlus in dat leerjaar.

6.3 Hoe kunnen we de klasleraren van het 3de leerjaar ondersteunen in het inzetten van voorleessoftware voor leerlingen met SOB?

De leerkrachten hebben weinig ondersteuningsnoden want in het derde leerjaar blijft het beperkt wat leerlingen doen in SprintPlus. Het omzetten van eigen documenten naar een leesbaar document voor de software kan wel nog inge oefend worden en een duidelijk overzicht van de betekenis van de knoppen in het programma hebben, is gewenst.

Ze missen een visie op schoolniveau, een leerlijn die hen duidelijk weergeeft wat zij nu in het 3de leerjaar kunnen of mogen doen met de voorleessoftware.

6.4 Welk effect heeft voorleessoftware op de zelfredzaamheid van leerlingen met leesproblemen in het 3de leerjaar?

Voorleessoftware biedt een extra houvast voor leerling en leerkracht om tekst te verwerken in de klas wanneer in optimale omstandigheden aan alle randvoorwaarden werd voldaan:

- voldoende basis- en internetvaardigheden
- technische apparatuur in orde en nabij
- leerkrachten die de werking kennen van voorleessoftware en eigen documenten 'leesklar' kunnen maken.

Aangezien het gaat over competenties, blijft het erg leerlinggebonden. Als we de competenties van de leerlingen in het begin van het schooljaar vergelijken met die van half december, dan zien we een verbetering. We zien ook een voorzichtige stijging in het gebruik van de voorleessoftware, echter blijft dit tot nu toe beperkt tot het vak taal.

Het is een kwestie van de basisvaardigheden aan te brengen en in te oefenen. Indien men tijd investeert om de kinderen te leren werken met de software, kunnen zij nadien zelfredzamer aan de slag en kan er tijd gewonnen worden .

7 Ontwerpeisen

Aangezien leerlingen in de 2de graad enkel beschikten over gedeelde Chromebooks per gang, was de technische apparatuur niet nabij genoeg voor het gebruik van SprintPlus. We konden echter enkele tweedehandslaptops op de kop tikken, die we sinds januari gebruiken voor onze leerlingen met

voorleessoftware a.k.a. 'de sprinters'. Ik maakte deze gebruiksklaar en mits ouders een overeenkomst ondertekenden, namen vanaf dan enkele leerlingen hun laptop ook mee naar huis voor huiswerk en lessen te studeren.

De oorspronkelijke urgentie bleef op school erg aanwezig: de nood om de *sprinters* klaar te stomen voor het vierde leerjaar waar tekstverwerking belangrijker wordt. Ze voldoende basisvaardigheden aanleren om te werken met de steeds evoluerende Sprintomgeving, bleef prioritair. Alsook het overtuigen van de leraren van de meerwaarde van deze redelijke aanpassing binnen verhoogde zorg door hen ook onder te dompelen in de voorleessoftware en zodoende hun competenties te verhogen.

Ontwerpeisen voortkomend uit het praktijkonderzoek:

1. Zowel betrokken leerlingen als leraren moeten geïnformeerd zijn en blijven over de werking van en veranderingen bij SprintPlus.
2. Elke betrokken leraar weet wat er van zichzelf verwacht wordt rond de begeleiding van Sprint-leerlingen en wat hij mag verwachten van hen.

8. Ontwerpdoelen

8.1 Lange termijn:

Leerlingen met SOB en verhoogde zorg werken zelfstandig met SprintPlus.Online op het einde van het 6de leerjaar om een zo hoog mogelijk niveau van functionele geletterdheid te behalen.

8.2 Korte termijn:

Leerlingen ervaren succes en groei bij het gebruik van SprintPlus.Online.

Leerkrachten weten wat van hen en van de leerlingen verwacht wordt door middel van een gedragen leerlijn en plan van aanpak.

9. Innovatiecyclus

9.1 Ontwerpideeën genereren

Ontwerpidee	Voldoet aan de ontwerpeisen?	Draagt bij tot een oplossing voor het praktijkprobleem?	Het idee is realiseerbaar?
leerlijn Sprint	Nr 2	Afspraken = systematisch en transparant	Mits gedragen door het ganse team.
plan van aanpak	ja	Visie en plan zorgen dat er minder verwarring mogelijk is.	Ja, baseren op de leidraad in 'Dyslexiesoftware! En nu?'
hulpblad voor lln	Ja	Draagt bij tot zelfredzaamheid en competentiegevoel lln.	Mits stelselmatige begeleiding bij implementatie.
Coachingsessies voor lln en lkr	Ja	Voldoende competentie zorgt voor succes in plaats van angst.	Op lange termijn, want tijdstekort en regelmatige updates bij SprintPlus.
evalueren vaardigheden	ja	Aangezien het leerlinggebonden is, behoud je hiermee overzicht per ll.	Als het niet gaat in Bingel Zorg, dan misschien wel in Google Drive.
hulpmap lkr	ja	Lkr'en vinden sneller een oplossing voor problemen, wat de drempel verlaagt.	Ja, een online map die meegroeit met evoluties of een fysieke map?

9.2 Keuzes maken

Om te komen tot een goede afweging, maakte ik gebruik van de *wegingstechniek*. (Zie schema hierboven.) We vergeleken de aspecten van de verschillende ontwerpideeën om ze te beoordelen, binnen het zorgteam van onze school. Op een personeelsvergadering deden we bovendien aan *reverse brainstorming*. De groep betrokken klasleerkrachten bekeken de ontwerpideeën en formuleerden op basis hiervan kritiekpunten zoals: “Een leerlijn past niet voor elke leerling, wat dan?” Ik had echter al geanticipeerd op dit puntje van kritiek met het idee om de leerlijn aanpasbaar te maken door een asterisk ‘*’ toe te voegen bij bepaalde onderdelen waar er uitzonderingen kunnen gemaakt worden voor specifieke leerlingen.

We besloten te focussen op een leerlijn, omdat die nood zich al lang vormde op onze school, aangevuld met een plan van aanpak en een hulpblad voor onze leerlingen. Zo komen we tegemoet aan de ondersteuningsbehoeften van leerlingen én leerkrachten en werken we aan een visie die meer kans op duurzaamheid biedt. Naarmate de tijd vorderde kreeg ik echter ruimte om ook de andere ideeën nog te proberen realiseren.

9.3 Strategie bedenken voor uitvoeren ontwerp

9.3.1 Leerlijn en plan van aanpak

Uit onderzoek (Smeets & Kleynen, 2008) blijkt dat, naast technische en praktische problemen, de houding en deskundigheid van de leerkrachten er het meest toe doen. Een duidelijke leerlijn draagt bij tot de verschillende stappen onderweg naar het einddoel. Wanneer helder is welke tussenstappen per leerjaar genomen worden, kunnen zowel leerling als leerkracht sneller succesjes vieren wat de motivatie en de *growth mindset* ten goede komt. In kaart brengen welke onderwijsbehoeften een leerling heeft om de doelen van een bepaald leerjaar te behalen met behulp van SprintPlus, kan ook in deze leerlijn.

Uit recent onderzoek (Staels & Van den Broeck, 2015) blijkt dat de leesvaardigheid van een zwakke lezer niet verbetert wanneer die gebruik maakt van voorleessoftware bij het lezen van teksten. Wanneer zwakke lezers teksten lezen zonder hulp van voorleessoftware, werd vastgesteld dat hun leesvaardigheid wél toeneemt. De remediërende factor van voorleessoftware blijkt dus beperkt te zijn. Een plan van aanpak met duidelijke afspraken maakt dus niet alleen zichtbaar wat van wie verwacht wordt maar geeft ook aan waar voorleessoftware al dan niet voor kan ingezet worden, gebaseerd op deze wetenschappelijke conclusies. Om de kans op een duurzame implementatie te verhogen, is het belangrijk dat alle betrokken leraren weten waarom iets wel of juist niet wordt gedaan, dat we de visie samen dragen.

9.3.2 Job-aids: hulpblad voor leerlingen en een hulpmap voor leerkrachten

Indien we de *sprinters* -de groep leerlingen met nood aan voorleessoftware- én leraren vaardiger maken in hun technische geletterdheid en de digitale vaardigheden opkrikken, kan voorleessoftware een significant hulpmiddel worden in de klas. Het selectief gebruik volgens de individuele noden van elke leerling is noodzakelijk om voorleessoftware effectief en efficiënt in te zetten. Ervoor zorgen dat hulp nabij is, is een belangrijke schakel in de groei naar zelfredzaamheid. Oorspronkelijk wou ik enkel een hulpblad maken voor de *sprinters* maar in het voorbereiden hiervan kwam ik heel veel hulpfiches tegen specifiek voor leraren. Ik besloot deze allemaal door te nemen en de meest noodzakelijke apart te bundelen zodat de leerkracht sneller een oplossing vindt bij problemen met SprintPlus en door de bomen het bos nog ziet. Ontbrekende kennis mag geen struikelblok meer zijn.

9.3.3 Evaluatie-instrument: document Sprint-vaardigheden per leerling

Aan het einde van een schooljaar moet doorgegeven worden hoe ver een leerling staat in zijn vaardigheden. We kunnen een leerlijn voor onze groep *sprinters* wel nastreven maar we moeten blijven rekening houden met het individueel niveau. Met een evaluatie op zelfstandigheid spelen we in op de gepersonificeerde aanpak, we houden de vaardigheden per leerling bij. Het visualiseren van het proces maakt dat de leerling eigenaarschap krijgt. Door hen te betrekken bij hun eigen evaluatie, krijgen ze inzicht en controle over hun leerproces (autonomie). Als iets lukt, hebben ze vaak ook zin om een volgende stap te zetten. Evalueren op zelfstandigheid verhoogt ook de betrokkenheid. Je legt meer nadruk op het proces dan op het resultaat, waardoor je inspanning beloont en focust op het positieve. Breed evalueren ondersteunt ook de relaties in het leerproces. Evaluatie heeft namelijk pas zin als ze leidt tot betere afstemming, gerichte feedback, aangepaste begeleiding, meer zelfkennis en betere communicatie.

9.4 Strategie opzetten / prototypes uitwerken

Op basis van de informatie die ik vond op de website van Jabbla, het bedrijf achter SprintPlus, kon ik alle functies van SprintPlus.Online verzamelen. In het kader van het opmaken van de leerlijn, maakte ik een online bevraging voor collega's waarbij ze konden aangeven welke Sprint-functies zij noodzakelijk vonden volgens de onderwijsbehoeften in hun leerjaar. Dit gebeurde via een lijst waarin ze gemakkelijk het voor hen beoogde leerjaar konden aanklikken. Ik heb nadien deze data geanalyseerd om tot een eerste opmaak van de leerlijn te komen. Hierin bracht ik al nuances aan tussen verhoogde zorg en de brede basiszorg (zoals het kunnen gebruiken van insluitende lezer voor alle leerlingen, inoefenen van Franse tekens op het toetsenbord,...).

Ondertussen had ik nog heel wat literatuur doorgenomen om ook een plan van aanpak te kunnen uitwerken. In 'Dyslexiesoftware! En nu?' staat hiervoor reeds een structuur. Op basis van deze literatuur bracht ik zelf nog wat veranderingen aan in de leerlijn, soms ingaand tegen wat de leerkrachten hadden gekozen. Dit omdat bijvoorbeeld uit onderzoek blijkt dat je kinderen ook voldoende tijd moet geven om verder te ontwikkelen en dat er een verschil is tussen het technisch en begrijpend lezen. Op de volgende personeelsvergadering gingen we in gesprek over de opgemaakte leerlijn en kon ik uitleggen van waar sommige aanpassingen kwamen. We maakten hier ook duidelijke afspraken op schoolniveau rond vb. het afdrucken en verbeteren van ingevulde ADIboeken (zie begrippenlijst). Dit kwam ook in het plan van aanpak.

Na het volgen van een bijscholing 'Train the trainer' van SprintPlus had ik extra bagage om zelf een doelgerichte hulpmap voor de leerkrachten samen te stellen en het hulpblad voor leerlingen te ontwerpen.

9.5 Acties uitvoeren / testen van het ontwerp

9.5.1 Leerlijn en plan van aanpak (bijlage 9)

Ik besprak en deelde de leerlijn met de Sprint-trainer Margot, van het bedrijf Jabbla alsook met 2 logopedistes die werkzaam zijn binnen BuBaO De Wissel uit Puurs-Sint-Amunds. Ik leerde hen kennen op de 'Train the trainer'-bijeenkomst van Sprint. Zij deelden met mij hun manier van werken in hun school. We hadden een uitgebreid gesprek waarbij ik heel veel vragen kon stellen. Ook de trainer van Sprint bekeek ons prototype van de leerlijn. Zij gebruiken eerder de 3 thema's lezen, schrijven en studeren. Daarom voegde ik dit ook nog toe aan de leerlijn zodat er uniformiteit is.

Tussentijds evalueerde ik de leerlijn en het plan van aanpak met mijn kritische vriend, de zorgcoördinator bovenbouw. Pas wanneer het in onze ogen volledig op punt stond, liet ik het de directie lezen. Hij was tevreden met de verwijzingen naar onze zorgvisie, hoe het gebruik van voorleessoftware hierin past. Op zijn aanraden konden we de schooleigen afspraken nog verder

uitwerken. Hij vond het ook belangrijk dat we het doel van de voorleessoftware naar de collega's voldoende overbrengen: wanneer we SprintPlus best wél en zeker níet inzetten en vooral uitleggen waarom, op basis van de onderzoeksresultaten. Dit gebeurde dan op de volgende vergadering.

9.5.2 Hulpfiche voor leerlingen en EHBO-map voor leerkrachten (bijlage 11)

Mijn eerste ontwerp van het hulpblad deelde ik ook met de Sprint-trainer. Zij gaf suggesties voor andere verwoordingen die meer aansluiten bij de trainingen die zij geven aan startende *sprinters*. Vervolgens heb ik het ontwerp voorgelegd aan enkele ervaren *sprinters*, leerlingen uit de 3de graad. Via een coachende benadering en het stellen van explorerende vragen probeerde ik hun kennis en ervaring rond SprintPlus te weten te komen. Zij vonden o.a. dat bepaalde info overbodig was omdat ze dit nooit gebruikten. Ook hadden ze nog suggesties om kleine zaken toe te voegen omdat die in de bovenbouw wel belangrijk waren. Na de paasvakantie organiseerde ik een korte coaching met alle *sprinters* van onze school waarin ik het nieuwe hulpblad voorstelde. Er waren dit schooljaar bovendien heel wat nieuwigheden bijgekomen binnen de onlineversie die zelfs de oudsten nog niet gebruikten. Ook de tips van gemakkelijke sneltoetsen konden ze erg smaken! Dit was voor de jongste *sprinters* nog wat te moeilijk, maar zij kunnen dit later al doende leren gebruiken. Zij moeten vooral nog gestimuleerd worden tot het uitbreiden van hun eigen verantwoordelijkheidsgebied. Hun ontwikkeling van meer zelfvertrouwen bij het gebruik van SprintPlus wordt hiermee ondersteund. De EHBO-map (Eerste Hulp Bij Onduidelijkheden van Sprint) werd op papier aan de leerkrachten bezorgd en via een gedeelde online map die gemakkelijk te updaten is. Deze map is terug te vinden in ons online SWP bij de letter S van SprintPlus. Ook de ondersteuner was blij met haar exemplaar!

9.5.3 Evaluatiedocument Sprint-vaardigheden (bijlage 10)

Het evaluatiedocument heb ik zodanig opgesteld dat men het in zo weinig mogelijk tijd kan invullen. Ik zorgde voor dropdownboxen en aanvinkvakjes. Bedoeling was dat collega's meteen de meerwaarde op lange termijn van het document inzagen en niet enkel een bijkomende *to do* op het einde van het schooljaar. Een collega van het 5de leerjaar met best al wat ervaring in het begeleiden van *sprinters*, liet ik het document als test eens op voorhand invullen. Zij gaf nog praktische tips en suggereerde aanvullingen zoals het kunnen aanvinken van werkpuntjes.

10. Evaluatie en bijsturing

Dit praktijkprobleem focuste op de noden van een specifiek aantal leerlingen in een specifiek leerjaar. Hierdoor waren er weinig respondenten om mee aan de slag te gaan. Indien we dit onderzoek zouden voeren met een grotere populatie, bijvoorbeeld over verschillende scholen heen binnen onze scholengemeenschap, zouden we een algemener besluit kunnen formuleren over het effect op de zelfredzaamheid in een derde leerjaar.

Onze conclusie dat het effect ook erg leerlinggebonden is, zouden we nog verder kunnen uitklaren door nog meer informatie over de respondenten te verzamelen zoals IQ, aanwezige kenmerken van TOS of dyslexie, fijne motoriek, ... Hiertoe kan 'het analysemodel van behoeften bij bijzondere noden voor lezen en/of schrijven' van 'Lees voor Vlaanderen' (De Craemer et al, 2018) ook als leidraad dienen om noden en verwachtingen per leerling in kaart te brengen.

Een van de randvoorwaarden gaat over de technische apparatuur. De noden en verwachtingen dienen dus ook afgetoetst te worden aan het huidige ICT-beleid, we kunnen nog onderzoeken of een aanpassing hiervan nodig is.

Of hier dan eigenlijk tijdswinst mee gemoeid is en er echt wekelijks bij meerdere vakken met voorleessoftware gewerkt wordt, kan nog verder onderzocht worden wanneer we op lange termijn

meer logboeken bijhouden. De tijd was nu te kort om een echte evolutie te zien. We ambiëren dan ook om volgend schooljaar opnieuw een logboek bij te houden om zo de evolutie in gebruik te kunnen matchen met de evolutie in competenties.

Wanneer ik mijn innovaties aftoets aan het verandermodel van Knoster, dan durf ik hopen op een duurzame verandering. Via de leerlijn en het plan van aanpak werkten we aan een gedragen visie en plan. (= schoolniveau) De urgentie is einde schooljaar nog steeds voelbaar: de overstap naar het volgende leerjaar komt dichterbij. Competenties werden versterkt door middel van coaching, hulpmapje en -fiche. De middelen (computers) werden in januari al in orde gebracht. Het evaluatiedocument blijkt ook een handig instrument in het overleg met ondersteuners en ouders, alsook in IZO's met klasleraar en zorgteam en een leidraad voor betrokken logopedistes.

Op niveau van de *sprinters* is er nu een duidelijk algemeen doel om te behalen, echter is de invulling van dat doel (zelfredzaam werken voor een zo hoog mogelijk functionele geletterdheid) nog voor elke individuele leerling verschillend. Met behulp van de evaluatie kunnen we bijhouden hoe ver elk kind staat in het zelfstandig gebruiken van SprintPlus volgens zijn of haar noden. (= niveau van de leerling) Want dit blijft de insteek in het ganse verhaal: het gebruik van SprintPlus is niet het doel op zich, het is het hulpmiddel op weg naar zelfredzaamheid op taalvlak.

Volgend schooljaar wil ik graag nog een visualisatie van de groei op niveau van het kind introduceren. Hierbij zou de *sprinter* in een vereenvoudigde versie zelf zijn groeistappen kunnen bijhouden en de volgende doelen zien. Het EHBO-mapje kunnen we in de toekomst ook delen met ouders van *sprinters* die thuis aan de slag gaan met SprintPlus. We kunnen later ook leerlingen ondersteunen met lichtere leerproblemen of hoogbegaafden die teksten kunnen lezen in vreemde talen. Ook Bingel Raket zet vanaf september leesondersteuning in, dit komt de brede basiszorg zeker ten goede! Voor *sprinters* die de schrijffunctie van SprintPlus ook gebruiken binnen de verhoogde zorg, is leren typen ook een opportuniteit. Ik kon mijn directeur overtuigen om vanaf september àlle leerlingen van het 4de leerjaar te leren typen tijdens de lessen met de methode Typ10. Tot nu toe gaf ik dit als betalende cursus tijdens de middagpauze aan een beperkte groep.

10. Bijlagen

1. Begrippenlijst.....	17
2. Mindmap.....	18
3. Nulmeting/observatieschema competenties.....	19
4. Motivatievragenlijst leerlingen.....	20
5. Vragenlijst leraren.....	21
6. Logboek leerlingen.....	22
7. Leidraad interview leraren.....	23
8. Funnel.....	24
9. Leerlijn.....	25
10. Evaluatiedocument.....	26
11. Tipblad leerlingen.....	27
12. Literatuurlijst.....	28

OKI-index: Onderwijs Kansarmoede-Indicator

De OKI wordt berekend als het aantal van de 4 leerlingenkenmerken (thuis taal niet-Nederlands, laag opleidingsniveau van de moeder, ontvangen van een schooltoelage, wonend in een buurt met hoge mate van schoolse vertraging) waaraan de leerlingen voldoen ("aantikken"), gesommeerd voor alle leerlingen, en vervolgens gedeeld door het totaal aantal leerlingen. De OKI is bijgevolg een cijfer tussen 0 en 4.

Kinderen met TOS zijn slimme kinderen die moeite hebben met praten en vertellen en met het begrijpen van wat anderen zeggen. (Ellen Gerrits, 2017)

Een **TOS** wordt gedefinieerd als een beperking in taalbegrip en/of taalproductie waarbij de taalproblemen niet kunnen worden verklaard door aantoonbaar hersenletsel, intelligentieproblemen, gehoorverlies, lichamelijke problemen of sociaal-emotionele problemen. (Kamphuis & Hermsen, 2015)

Voor de IIn met TOS is het lastig om teksten zelf te lezen, onthouden en vervolgens te begrijpen. (Sanders, 2017)

Dyslexie betekent letterlijk het zeer moeizaam leren lezen, ondanks goede aanpak en zonder duidelijk aanwijsbare oorzaak. (Eureka Leuven)

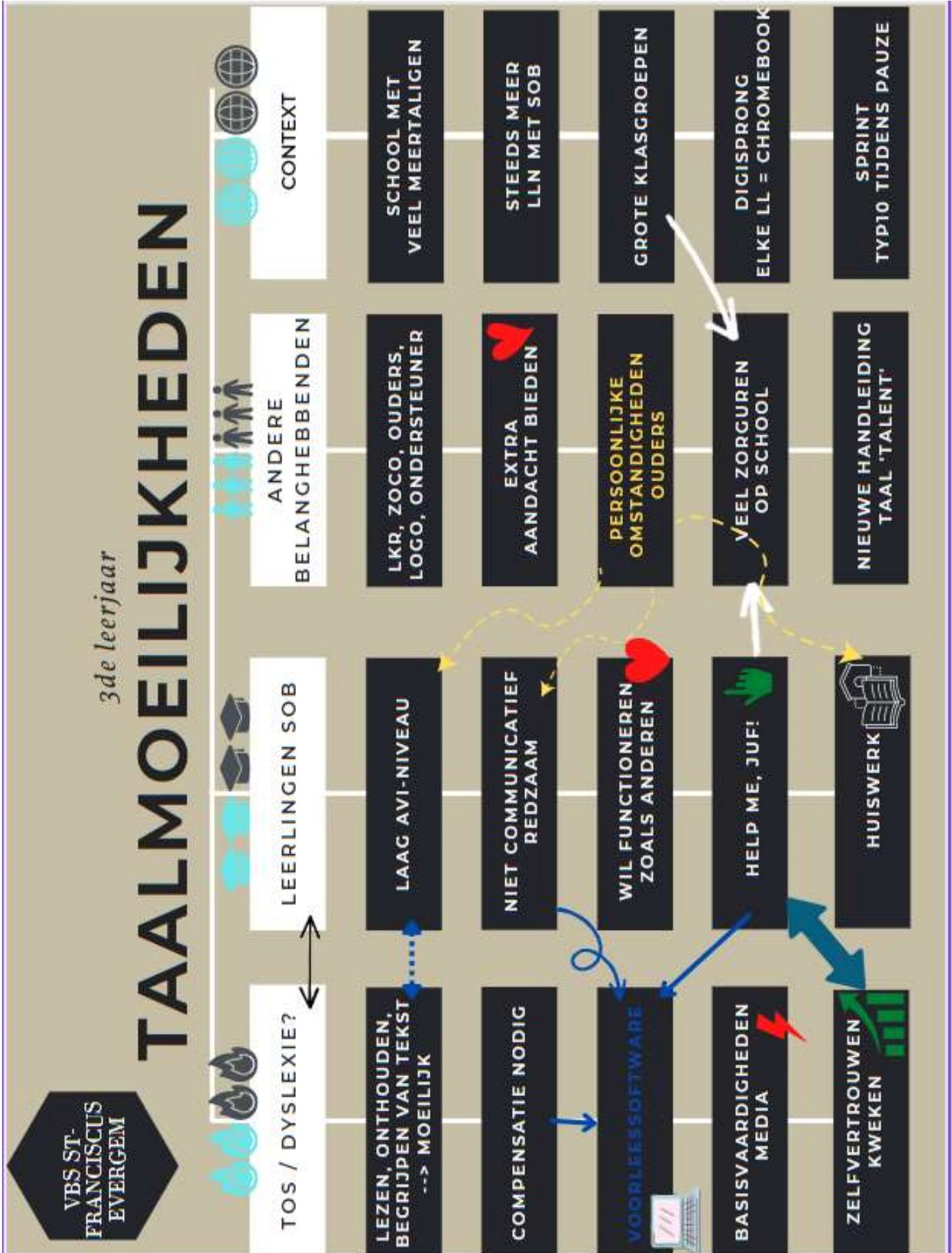
Communicatieve redzaamheid is volgens Ingrid Singer en collega's van het Lectoraat Logopedie samen met een panel bestaande uit ouders van kinderen met TOS en professionals uit verschillende disciplines 'het begrijpen en begrepen worden in een sociale context door het inzetten van verbale en / of non-verbale communicatieve vaardigheden' (juni 2017 gepubliceerd in het Nederlands Tijdschrift voor Logopedie) .

Cognitief isolement ontstaat volgens Mieke Urff wanneer men niet kan schriftelijk uiten wat men weet (bij schrijftaken) of men niet kan lezen op een niveau dat past bij zijn cognitieve niveau (bij begrijpend lezen).

Personificeren: het zoveel mogelijk gebruik maken van gegevens die bekend zijn om een op het individu afgestemd aanbod te verkrijgen.

Funnel: letterlijk vertaald 'een trechter'. Een reeks stappen welke iemand moet doorlopen vooraleer een resultaat behaald wordt. (zie bijlage 9)

ADIBoeken: een Aangepaste Digitale versie van een leer- en werkboek. Maar het is meer dan een eenvoudige PDF. Je gebruikt het altijd samen met voorleessoftware en je krijgt extra functies die het gebruik in de klas eenvoudiger maken.

SprintPlus.online checklist

COMPUTER

- Pc en benodigdheden klaarzetten
- Surfen naar sprint.online
- Inloggen en correct afmelden
- Batterij in de gaten houden
- Bestanden openen en opslaan

LEZEN

- Voorlezen in Sprint + websprinter
- Leestempo wijzigen
- Leeshulp gebruiken
- Zelfstandig lezen, pauzeren en stoppen

SCHRIJVEN

- Typen en tekenen in een boek of document
- Corrigeren met spellingcontrole
- Skippy de woordvoorspeller gebruiken
- Markeren en samenvatten

Met ingesproken vragen en beoordelingsschaal volgens het gekende sterrensysteem zoals op het rapport.

<https://forms.gle/JXU4ez3QwN4oCiXQ7>

Ik vind de leeslessen op school leuk.

Ik vind het leuk om te lezen bij andere vakken.

Ik kan mijn aandacht er goed bijhouden tijdens het lezen op school.

Ik vind lezen leuk.

Als ik een verhaal lees, zie ik het helemaal voor me.

Ik vind het leuk om een computerprogramma zoals Sprint te gebruiken bij het lezen.

Ik wil graag beter worden in lezen.

Ik vind het leuk om te oefenen met lezen.

Goed leren lezen is belangrijk voor later.

Ik vind lezen saai.

Ik vind het leuk als ik een boek als cadeau krijg.

Mijn ouders vinden het belangrijk dat ik goed leer lezen.

Ik heb de juf vaak nodig als ik voor mezelf moet lezen.

Ik vraag vaak hulp aan andere kinderen als ik moet lezen.

Mijn ouders helpen me vaak bij het lezen thuis.

Ik gebruik thuis Sprint.

Ik weet wat ik kan of moet doen, als ik een woord niet kan lezen.

Door een computerprogramma zoals Sprint te gebruiken, kan ik gemakkelijker alleen lezen.

Ik kan altijd terecht bij de juf als ik vragen heb.

Ik heb veel vrienden in deze klas.

Ik kan genoeg met de computer werken om Sprint te gebruiken.

Ik wil Sprint in de klas vaker gebruiken.

Ik vind het moeilijk om een tekst te lezen met Sprint.

▶

1 = ★ = nee, klopt echt niet

2 = ★★ = nee, klopt niet helemaal

3 = ★★★ = ja, klopt best wel

4 = ★★★★ = ja, klopt heel erg goed

▶

Ik vind de leeslessen op school leuk.

▶

Mijn ouders helpen me vaak bij het lezen thuis.

1 2 3 4

nee ○ ○ ○ ○ ja

▶

Ik gebruik thuis Sprint.

1 2 3 4

nee ○ ○ ○ ○ ja

▶

Ik weet wat ik kan of moet doen, als ik een woord niet kan lezen.

<https://forms.gle/okZBBSivRwaimuQU9>

Hoeveel jaren onderwijservaring heb jij?

Had je eerder leerlingen in jouw klas die voorleessoftware gebruikten?

Als de leerling alleen mag werken aan een lees- of schrijfopdracht, werkt hij/zij ook echt alleen.

Als de leerling voor zichzelf leest, begrijpt hij/zij bijna alles wat hij/zij leest zonder gebruik van Sprint.

Als de leerling voor zichzelf leest, begrijpt hij/zij bijna alles wat hij/zij leest met gebruik van Sprint.

De leerling vraagt vaak hulp aan andere kinderen als hij/zij moet lezen.

De leerling weet wat hij/zij kan of moet doen, als hij/zij een woord niet kan lezen.

Door gebruik van Sprint kan de leerling gemakkelijker alleen lezen.

De leerling kan leestaken vrijwel zonder hulp van de leerkracht uitvoeren met gebruik van Sprint.

De leerling heeft mij (de leerkracht) vaak nodig als hij/zij voor zichzelf moet lezen.

Vragenlijst leerkrachten - 3A

Beste collega's, in het kader van mijn praktijkonderzoek wil ik via deze vragenlijst graag zocht krijgen op jullie ervaringen met leerlingen met grote leesproblemen en het gebruik van Sprint. Ernst stel ik een aantal vragen om te weten wie dit onderzoek heeft.

sofienverheijen@vbsfransiscuswageningen.be (niet getuigd)
Kinder school

Hoeveel jaren onderwijservaring heb jij? *

<1 jaar
 <2 jaar
 2-5 jaar
 >5 jaar

Had je eerder leerlingen in jouw klas die voorleessoftware gebruikten? *

ja
 nee

De leerling vraagt vaak hulp aan andere kinderen als hij/zij moet lezen. *

	tefelmaal niet mee eens	niet mee eens	mee eens	tefelmaal mee eens
Beribe	☐	☐	☐	☐
Kuzey	☐	☐	☐	☐
Kvanc	☐	☐	☐	☐

De leerling weet wat hij/zij kan of moet doen, als hij/zij een woord niet kan lezen. *

	tefelmaal niet mee eens	niet mee eens	mee eens	tefelmaal mee eens
Beribe	☐	☐	☐	☐
Kuzey	☐	☐	☐	☐
Kvanc	☐	☐	☐	☐

Door gebruik van Sprint kan de leerling gemakkelijker alleen lezen. *

	tefelmaal niet mee eens	niet mee eens	mee eens	tefelmaal mee eens
Beribe	☐	☐	☐	☐
Kuzey	☐	☐	☐	☐
Kvanc	☐	☐	☐	☐

Als de leerling alleen mag werken aan een lees- of schrijfopdracht, werkt hij/zij ook echt alleen. *

	tefelmaal niet mee eens	niet mee eens	mee eens	tefelmaal mee eens
Beribe	☐	☐	☐	☐
Kuzey	☐	☐	☐	☐
Kvanc	☐	☐	☐	☐

Als de leerling voor zichzelf leest, begrijpt hij/zij bijna alles wat hij/zij leest ZONDER gebruik van Sprint. *

	tefelmaal niet mee eens	niet mee eens	mee eens	tefelmaal mee eens
Beribe	☐	☐	☐	☐
Kuzey	☐	☐	☐	☐
Kvanc	☐	☐	☐	☐

Als de leerling voor zichzelf leest, begrijpt hij/zij bijna alles wat hij/zij leest MET gebruik van Sprint. *

	tefelmaal niet mee eens	niet mee eens	mee eens	tefelmaal mee eens
Beribe	☐	☐	☐	☐

De leerling kan leestaken vrijwel zonder hulp van de leerkracht uitvoeren met het gebruik van Sprint. *

	tefelmaal niet mee eens	niet mee eens	mee eens	tefelmaal mee eens
Beribe	☐	☐	☐	☐
Kuzey	☐	☐	☐	☐
Kvanc	☐	☐	☐	☐

De leerling heeft mij (de leerkracht) vaak nodig als hij/zij voor zichzelf moet lezen. *

	tefelmaal niet mee eens	niet mee eens	mee eens	tefelmaal mee eens
Beribe	☐	☐	☐	☐
Kuzey	☐	☐	☐	☐
Kvanc	☐	☐	☐	☐

Verzenden Formulier wissen

Logboek gebruik Sprint van

<p>MAANDAG</p> 	<p>DINSDAG</p> 	<p>WOENSDAG</p> 	<p>DONDERDAG</p> 	<p>VRIJDAG</p>
    	 	 	 	
     	 	 	 	
     	 	 	 	
				

A. Inleiding

- Herhalen onderzoeksdoel en onderzoeksvraag
- Uitleg opname met smartphone
- Afbakenen tijd: van 15u05 tot maximaal 15u30

B. Kern

Onderwerpen die ik aan bod wil laten komen:

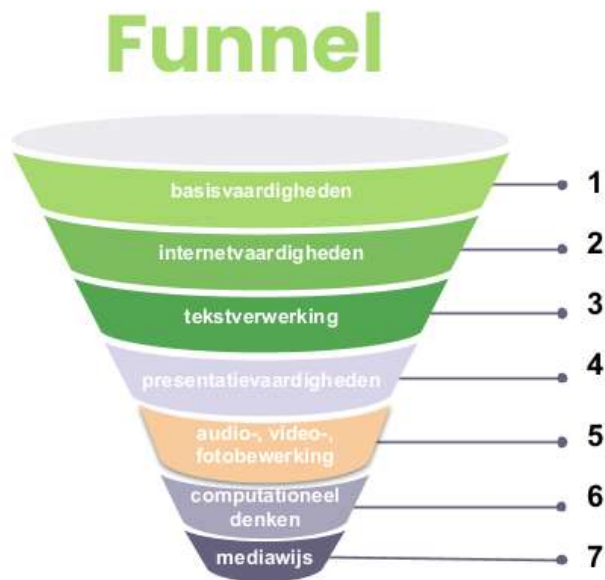
- Drempels / moeilijkheden
- Kennis over voorleessoftware
- Technische problemen
- Technische geletterdheid leerlingen
- Organisatorische kant in de klas
- Hoe tijd winnen door middel van de software / benodigde tijdsinvestering
- Digitale vaardigheden
- Robotachtige stem
- Zelfgemaakte documenten leesbaar maken
- Leerling die documenten terugvindt
- Online werkboeken verbeteren
- Gebruik van voorleessoftware in andere vakken

C. Slot

- Nog aanvullingen? Vragen?
- Samenvatten door middel van tekstballonnen bij 2 cartoons

Info vanuit de pedagogische studiedag in oktober 2022 onder leiding van ICT-coördinator Géry De Munter

Leerlijn gebruik voorleessoftware (verhoogde zorg)		1e lj	2e lj	3e lj	4e lj	5e lj	6e lj
1	Basis computer- en internetvaardigheden						
1.1	Computer opstarten en afsluiten						
1.2	Naar de juiste website surfen						
1.3	Inloggen en correct afmelden op een website						
1.4	Batterij in de gaten houden						
1.5	Bestanden openen en opslaan						
2	Algemeen met SprintPlus.Online werken						
2.1	Met een gekoppelde Drive-map werken in SprintPlus Online						
2.2	De weergave aanpassen						
	LEZEN						
2.3	In een document navigeren						
2.4	Een tekst laten voorlezen (starten, pauzeren, stoppen)						
2.5	Het voorlezen instellen (snelheid en pauzes na woord)						
2.6	Het beeldwoordenboek gebruiken						
	SCHRIJVEN						
2.7	Een tekst schrijven			*			
2.8	Tekst in een kleur schrijven						
2.9	Woordenboeken gebruiken						
2.10	Grammatica (werkwoorden) gebruiken				*		
	STUDEREN						
2.11	Samenvatten en studeren				*		
3	Specifieke taken in SprintPlus online						
3.1	Tekenen in een document (verbinden, omcirkelen, kleine tekeningen, ...)						
3.1.1	<i>o verbinden</i>						
3.1.2	<i>o omcirkelen</i>						
3.1.3	<i>o figuur invoegen (vierhoek, ...)</i>						
3.2	Leeshulp instellen (leeslat, leesstrook of leeslijn)						
3.3	Mappen een andere naam of kleur geven						
3.4	Een bestand (PDF) uploaden en in de juiste map plaatsen						
3.5	In een document tekst markeren.			*			
3.6	Corrigeren met spellingcontrole			*			
3.7	Laten voorlezen wat je typt			*			
3.8	Document downloaden						
3.9	Document printen						
4	Met Sprinter werken						
4.1	Sprinter openen en sluiten						
4.2	Tekst bij Bingel of andere oefenprogramma's laten voorlezen						
4.3	Tijdens het lezen meevolgen (tekst laten oplichten)						
4.4	Tekst op het internet (vb. mail, kranten) via Sprinter laten voorlezen						
4.5	De Sprint-leesknoop verplaatsen						
4.6	De snelheid van het voorlezen instellen						
4.7	Het formaat van de Sprinter-leesknoop aanpassen						
4.8	De voorleestaal aanpassen (Frans)						
5	Met Skippy werken						
5.1	Klassieke woordvoorspellingen (enkel met de getypte beginletters)						
5.2	Alternatieve woordvoorspellingen (woorden die lijken/klinken als het woord dat je typt)						
5.3	Een woordvoorspelling selecteren						
5.4	Skippy als spellingchecker gebruiken						
5.5	Een afleiding vormen						
5.6	Een woord aan de woordvoorspellingslijst toevoegen						
6	Preteachen met de voorleessoftware						
6.1	met ondersteuner of zorgleraar teksten op voorhand beluisteren		*				
6.2	zelfstandig teksten op voorhand beluisteren						
7	Brede basiszorg						
7.1	Insluitende lezer op Bingel gebruiken						
7.2	Insluitende lezer gebruiken op websites en andere online toepassingen			*			
7.3	Blind typen (met de methode Typ10)						
7.4	Specifieke tekens typen			*			
7.5	Frans tekens en accenten typen						
7.6	Voorleessoftware leerondersteunend inzetten						

* mits voldoende begeleiding en ondersteuning bij een specifieke zorgvraag van een specifieke leerling

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1j7Aveurv0f2L2VdYVFW50CcdQir0UXIUQtsa5tWUMxw/edit?usp=sharing>

Sprintvaardigheden		naam leerling:		SprintPlus			
De reeds aangebrachte en ingeoefende vaardigheden worden op zelfstandigheid geëvalueerd.		gestart met Sprint in het : 3de leerjaar					
SprintPlus.Online wordt door deze leerling gebruikt wegens:		zit momenteel in :					
SprintPlus.Online wordt door deze leerling vaak gebruikt in de volgende lessen:							
		☐ leesproblemen ☐ schrijfmotorische moeilijkheden					
		☐ begrijpend lezen ☐ technisch lezen ☐ taal (algemeen) ☐ Frans ☐ WT-MM ☐ godsdienst ☐ toepassingen ☐ meetkunde ☐ metend rekenen					
		nvt = niet van toepassing voor deze leerling					
Vaardigheid	nvt	Met begeleiding	Deels zelfstandig	Spontaan en zelfstandig	Nog geen zicht op	Werkpuntje!!	Opmerkingen
1 Basis computer- en internetvaardigheden							
1.1 Computer opstarten en afsluiten	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
1.2 Naar SprintPlus.Online surfen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
1.3 Inloggen en correct afmelden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
1.4 Batterij in de gaten houden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
1.5 Bestanden openen en opslaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
2 Algemeen met SprintPlus.Online werken							
2.1 Met een gekoppelde Drive-map werken in SprintPlus.Online	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
2.2 De weergave aanpassen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
LEZEN							
2.3 Een tekst laten voorlezen (starten, pauzeren, stoppen)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
2.4 Het voorlezen instellen (snelheid en pauzes na woord)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
2.5 In een document tekst markeren	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
2.6 Leeshulp instellen (leeslat, leesstrook of leeslijn)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
2.7 Het beeldwoordenboek gebruiken	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
2.8 De voorleestaal aanpassen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
SCHRIJVEN							
2.8 Een tekst schrijven	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
2.9 Tekst in een kleur schrijven	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
2.10 Woordenboek gebruiken	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
2.11 Grammatica (werkwoorden) gebruiken	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
2.12 Tekenen in een document	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
o verbinden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
o omcirkelen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
o figuur invoegen (vierhoek, ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
2.13 Zichzelf corrigeren met spellingcontrole	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
2.14 Laten voorlezen wat je typt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
STUDEREN							
2.15 Samenvatten en studeren	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
3.2 Een bestand (PDF) uploaden en in de juiste map plaatsen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
3.3 Document downloaden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
3.4 Document printen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
4 Met Sprinter werken							
4.1 Sprinter openen en sluiten	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
4.2 Tekst bij Bingel of andere oefenprogramma's laten voorlezen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
4.3 Tijdens het lezen meevolgen (tekst laten oplichten)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
4.4 Tekst op het internet (vb. mail, kranten) via Sprinter laten voorlezen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
4.5 De Sprint-leesknoop verplaatsen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
4.6 De snelheid van het voorlezen instellen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
4.7 Het formaat van de Sprinter-leesknoop aanpassen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
4.8 De voorleestaal aanpassen (Frans)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
5 Met Skippy werken							
5.1 Klassieke woordvoorspellingen (enkel met de getypte beginletters)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
5.2 Alternatieve woordvoorspellingen (woorden die lijken/klinken als het woord dat je typt)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
5.3 Een woordvoorspelling selecteren	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
5.4 Skippy als spellingchecker gebruiken	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
5.5 Een afleiding vormen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
5.6 Een woord aan de woordvoorspellingslijst toevoegen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Schrijven, spellen en studeren met Sprint?

Lees: -woord -zin -regel -pagina

vorige huidige volgende klik en lees stop

lees vanaf cursor

beeldwoordenboek woordenboek werkwoorden

samenvatten

leeshulp + printen + downloaden

leessnelheid + spellingscontrole + skippy (woordvoorspeller)

scrollen tussen pagina's

kleiner maken

groter maken

pagina breed

pagina smal

volledige scherm

TIPS !

T = klikken en typen L = klikken en lijn tekenen A = klikken en pijl tekenen Ctrl+Z = ongedaan maken Ctrl+F = zoeken

O = klikken en omcirkelen Ctrl+Shift+= = pagina draaien Ctrl+B = **vet** Ctrl+U = onderlijnen Ctrl+K = ~~doorstrepen~~

SprintPlus.Online reageert niet

- Handmatig opslaan
- Pagina herladen of Ctrl+Shift+R
- Tabblad eens sluiten en heropenen
- Cachegeheugen wissen

1 Druk op **Ctrl + shift + delete.**

2 Zet de periode op **Alles** en vink aan.

Periode: **Alles**

Browsergeschiedenis
Hiermee wis je de geschiedenis, waaronder die in het zoekvak.

Cookies en andere sitegegevens
Hiermee wordt je uitgelogd van de meeste sites.

Geocacheerde afbeeldingen en bestanden
Hiermee wordt minder dan 1 MB vrijgemaakt. Sommige sites kunnen langzamer worden geladen wanneer je ze weer bezoekt.

3 Klik op **Gegevens wissen.**

Eigen tekst aanpassen?

→ met rechtermuisknop of 2 vingers op Touch pad Chromebook klikken op je tekst.

Tekst kleur aanpassen

woordenboek

beeldwoordenboek

werkwoorden

test getypte tekst

→ met linkermuisknop of 1 vinger op Touch pad Chromebook klikken op je tekst

verwijderen

27

- Clement, J. (2017). *Inspirerend coachen: de kunst van dynamisch en uitdagend communiceren: voor leidinggevenden, coaches, ouders, leraren en begeleiders*. Leuven: Uitgeverij LannooCampus.
- Cooreman A., Moonen A., Rottier J. (2017) Digitale leer-en werkboeken voor kinderen met ernstige lees- en/of schrijfbepkeringen, *Caleidoscoop* 29 (6), 6-13
- de Bono, E. (1999). *Six Thinking Hats : An essential approach to Business Management*. Back Bay Books.
- De Craemer, J., Van Beeumen, L., Cooreman, A., Moonen, A, Rottier, J., Wagemakers, I. en Mardulier, T. (2018). *Aan de slag met voorleessoftware op school. Een gids met 8 vragen en antwoorden*. Brussel: Departement Onderwijs en Vorming
- Desoete A. (2014). 'Help er zijn 25% leerlingen met een attest op school', *Impuls*, 45 (1).
- Disseldorp, B. and Chambers, D. (2002). *Independent access: Which students might benefit from a talking computer?* In S. McNamara and E. Stacey (Eds), *Untangling the Web*.
- Dyslexiesoftware! En nu?* (n.d.) Inspiratiebron bij de implementatie van ICT-hulpmiddelen binnen het zorgbeleid van de school – Vlaamse Overheid
- Elkind, J. (1998). *Computer reading machines for poor readers*. *Perspectives*, 24(2), pp 9-14.
- Jabbla (2022, 5 oktober) *SprintPlus: checklist*, www.sprintplus.be/nl/support/start-met-sprintplus
Geraadpleegd op 22 oktober 2022
- Kamphuis, D., & Hermsen, L. (2015). *TOS en ik*. Breda: De Spreekhoorn.
- Leysen, H. (2020, 22 oktober) *Zo spoor je een taalontwikkelingsstoornis bij meertalige leerlingen tijdig op*. <https://www.klasse.be> Geraadpleegd op 25 oktober 2022
- Ouders | Ik Haat Lezen*. (n.d.). <https://www.ikhaatlezen.be/nl/ouders>. Geraadpleegd op 7 april 2023
- Prodia (2015). *Specifiek Diagnostisch Protocol lees-en spellingproblemen en dyslexie.*, <http://www.prodiagnostiek.be/?q=protocollen> . Geraadpleegd op 10 februari 2023
- Sanders, B (2017). *Taalontwikkelingsstoornissen in de klas: praktische handelingsadviezen en tips*. Tiel: Lannoo
- Scheltinga, F.; Netten, A & Gijsel, M. (2011) *Experimenteren in het Speciaal Onderwijs – EXSO 'In volle sprint een plus voor zelfredzaamheid bij lezen en spellen'*
- Smeets J. & Kleynen R. (2008) *Technische maatjes bij dyslexie, compenserende en dispenserende hulpmiddelen*, Masterplan dyslexie

Staels E., & Van den Broeck W. (2015) '*Orthographic Learning and the Role of Text-to-Speech Software in Dutch Disabled Readers*,' Journal of Learning Disabilities, 48(1) ;
<http://www.vub.ac.be/pers/persberichten/2013/11/27/voorleessoftware-geen-wondermiddel>

Support / Sprint Plus. (n.d.) *Sprint Plus*. <https://www.sprintplus.be/nl/support>. Geraadpleegd op 15 februari 2023

Tops W., & Boons G. (2013), *Dyslexie en moderne vreemde talen Gids voor leerkrachten, hulpverleners en ouders*, Garant, Antwerpen-Apeldoorn.

Jabbla, *nascholing 'Train the trainer'* SprintPlus, 9 maart 2023

Urff, M. (2019). *Omgaan met dyslexie op school*. Instondo B.V.

Van der Donk C. & Van Lanen B. (2009) *Praktijkonderzoek in de school*, Uitgeverij Coutinho, Bussum

Wise, B.W., & Olson, R.K. (1994). *Computer speech and the remediation of reading and spelling problems*. Journal of Special Education Technology, 12, pp. 207-220.